

Quickscan soortenbescherming voor de verplaatsing van het terrein van de modelvliegclub EMCR op de landtong Rozenburg

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming.

WAARDEN
BURG
Ecology

we
consult
nature.

Quickscan soortenbescherming voor de verplaatsing van het terrein van de modelvliegclub EMCR op de landtong Rozenburg

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming.

Status uitgave: definitief

Rapportnummer:	23-161
Projectnummer:	21-0882
Datum uitgave:	17-05-2023
Projectleider:	
Tweede lezer:	
Opdrachtgever:	Pondera Development II B.V. Amsterdamseweg 13 6814 CM Arnhem
Referentie opdrachtgever:	E-mail d.d. 05-04-2023
Akkoord voor uitgave:	
Datum akkoord:	17-05-2023

Graag citeren als: Roemers P., F. van Vliet & M.L.A. Disco. Quickscan soortenbescherming voor de verplaatsing van het terrein van de modelvliegclub EMCR op de landtong Rozenburg. Rapport 23-161. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Wet natuurbescherming, quickscan, Landtong Rozenburg,

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Pondera Development II bv

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Methodiek onderzoek	4
2	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	6
2.1	Beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
3	Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming	9
3.1	Planten	9
3.2	Ongewervelden	10
3.3	Vissen	11
3.4	Amfibieën	12
3.5	Reptielen	13
3.6	Grondgebonden zoogdieren	13
3.7	Vleermuizen	14
3.8	Vogels	14
3.9	Zorgplicht	16
4	Conclusies en randvoorwaarden	17
4.1	Conclusies	17
4.2	Aanbevelingen	18
5	Literatuur	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Pondera Development II (hierna Pondera) onderzoekt de mogelijkheid om één windturbine te realiseren op de landtong van Rozenburg in het Rotterdamse havengebied. De bouw en het gebruik van deze windturbine hebben effecten op beschermde natuurwaarden die staan beschreven in de natuurtoets van Engels & Disco (2022).

De windturbine komt dicht bij het terrein van de modelvliegclub EMCR te staan. Hierbij reikt de overdraai van de turbine over het huidige vlieggebied van EMCR (500m-contour rondom hun terrein). Daarom wordt de mogelijkheid onderzocht om het terrein van EMCR en daarmee het vlieggebied richting het noordwesten te verplaatsen. Op de locatie waar het terrein in dat geval zou komen te liggen, ligt nu een poel omgeven door struweel. De poel en struweel zullen (deels) wordt omgezet naar grasland voor het landen en opstijgen van modelvliegtuigen. Het terrein van EMCR wordt door de verschuiving niet groter. In het zuidoosten komt grond beschikbaar voor natuurontwikkeling.

De poel zou mogelijk naar het zuidoosten ‘verplaatst’ kunnen worden richting de meest oostelijke grens van het huidige modelvliegtuigveld. Hoe dit terrein wordt ingericht, is echter een zaak die overlegd moet worden met de stakeholders in het gebied. Dit is daarom niet getoetst in voorliggend rapport.

Waardenburg Ecology heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 02-05-2023) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep op beschermde soorten beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de voorgenomen ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten. Voorliggend rapport doet verslag van de resultaten van dit onderzoek en geeft adviezen over eventueel te nemen vervolgstappen.

1.2 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing in het kader van de Wnb is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Effecten zijn bepaald op basis van de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en de voorgenomen ingreep en beoordeeld in het kader van de Wnb. Voor het wettelijk toetsingskader voor beschermde soorten wordt verwezen naar Bijlage I bij dit rapport.

Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 01-05-2023. Bij het raadplegen van de NDFF is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. drie km om het plangebied en gegevens tot vijf jaar oud. Verder zijn de database van Havenbedrijf Rotterdam (Natuurwijzer haven Rotterdam) en de eerder door Waardenburg opgestelde natuurtoets van Engels & Disco (2022) geraadpleegd. Daarnaast is, voor zover nodig, gebruikgemaakt van achtergronddocumentatie (zie literatuurlijst).

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 02-05-2023 plaatsgevonden. Daarbij is in het plangebied en omgeving - met behulp van een verrekijker – gezocht naar beschermde soorten en sporen (zoals nesten, holen uitwerpselen, braakballen, knaagsporen). Naast de direct omgeving van het terrein van modelvliegclub EMCR en de te verplaatsen poel (inclusief omringend struweel), zijn de struiken en plassen ten zuidoosten van dit terrein onderzocht.

De poelen zelf bevatten helder water waardoor vanaf de gehele oeverrand grondig op zicht gecontroleerd kon worden op de aanwezigheid van amfibieën. Naast het aquatische habitat, de poelen, zijn plekken op het land met potentie als verblijfplaats voor onder andere padden onderzocht. Denk hierbij aan mogelijke verblijfplaatsen onder stenen en stenenhopen, maar ook onder dode bomen en stronken ten zuidoosten van het vliegveld. Verder is langs de rand van de poel en in het aanwezige struweel naar nestplekken van vogels en holen gezocht. Omdat het struweel ten noordwesten van de poel erg dicht is, was het niet mogelijk daar in de volledige diepte van het struweel onderzoek te doen.

Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven ingreep wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na mei 2026 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

De onderzoeker die het onderzoek heeft uitgevoerd is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt op de Landtong Rozenburg. De Landtong Rozenburg is een deel van het voormalige eiland Rozenburg. Bij de aanleg van het Calandkanaal en Europoort werd een groot deel van het eiland vergraven en kreeg de landtong zijn huidige vorm; een smal schiereiland met een lengte van zo'n tien kilometer dat ca. 60 hectare beslaat. Gronddepots zorgen voor reliëf. Het gebied heeft zich in de afgelopen tientallen jaren spontaan ontwikkeld tot een ruig duinachtig landschap. In het hart van de Landtong ligt de zogenaamde Begrazingsweide, dat begraasd wordt door Schotse hooglanders.

Binnen de begrazingsweide ligt het terrein van modelvliegclub EMCR (grijs omkaderd, Figuur 2.1). Het plangebied is weergegeven in Figuur 2.1 (rood omkaderd). Ten zuidoosten van het vliegveld liggen dichtbegroeide heuvels met her en der kleinere en grotere poelen (geel omcirkeld, Figuur 2.1).

Figuur 2.1

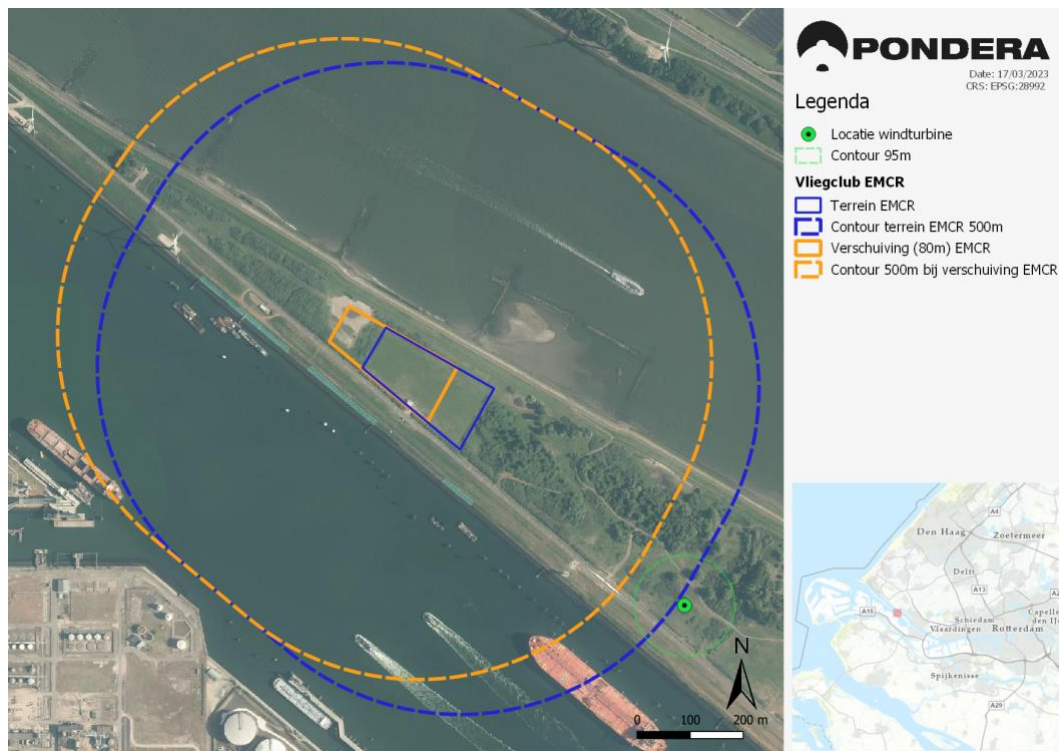
Ligging plangebied (rood omkaderd): De poel in het noordwesten en het vliegveld (grijs omkaderd). Ten zuidoosten van het plangebied liggen kleinere en grotere plassen (geel omcirkeld) aan de voet van dichtbegroeide heuvels. (Esri Nederland, Community Map Contributors | Esri Nederland, beeldmateriaal.nl | Esri Nederland, Kadaster | Esri Nederland, AHN)

2.2 Voorgenomen ingreep

Informatie over de voorgenomen ingreep is aangeleverd door Pondera. De verschuiving van het terrein is afhankelijk van de rotordiameter van de windturbine. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de precieze rotordiameter gaat zijn. We gaan daarom uit van een worst-case scenario (maximale rotordiameter), waarbij het terrein van EMCR 80m opgeschoven dient te worden. Deze situatie is weergegeven in Figuur 2.2.

De voorgenomen ingreep die getoetst is betreft het dempen van de poel en het verwijderen van struweel rondom de poel.

Figuur 2.2 Voorgenomen ingreep: Verschuiving (80m, noordwestelijk) van het terrein van EMCR. De huidige situatie is weergegeven met blauwe omkadering, de plek waarnaar het terrein verschoven zou worden in oranje omkadering.

Figuur 2.3 Foto van de te dempen poel, zicht richting het noordwesten. Foto gemaakt door Fleur van Vliet (02-05-2023).

3 Toetsing aan de Wnb - Soortenbescherming

3.1 Planten

3.1.1 Functie van het plangebied

Binnen het plangebied is onderscheid te maken tussen een grotendeels gesloten grasmatt op de plek van het vliegveld (met enkele kruiden en bloemen en aan de zuidoostelijke rand van het veld een rij bramenstruiken) en het gebied rondom de poel met o.a. russen, zilverschoon, vergeet-mij-nietjes en watermunt. Verder staan verspreid over het gebied dicht begroeide stukken met duindoorn, ook rondom de poel. Rondom het vliegveld wordt het gebied begraasd door Schotse hooglanders. Daarnaast is er begrazing door konijnen en ganzen.

In het havengebied groeit glad biggenkruid (Natuurwijzer haven Rotterdam, NDFF). De soort is onder ander waargenomen op het noordwestelijke puntje van de landtong. Deze pioniersplant groeit op zonnige open plaatsen, op voedselarme, kalkarme, droge en al dan niet lemige zandgrond (Floron verspreidingsatlas vaatplanten, Beschermingsplan Akkerplanten Glad Biggenkruid). In Nederland is het voorkomen vrijwel tot akkers en open duingraslanden beperkt. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat voor glad biggenkruid aanwezig: het betreft hier natte, begraasde (en daarmee ook enigszins bemeste) grond, met een grotendeels gesloten grasmatt. Ook is de vegetatieve staat van de plant niet aangetroffen. Op grond van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor deze soort.

In de nabijheid van het plangebied zijn in het verleden waarnemingen gedaan van 'rode/akkerogentroost' en 'rood/blauw guichelheil' (NDFF). 'Rode/akkerogentroost' is ook binnen het plangebied waargenomen (NDFF). Bij het invoeren van deze waarnemingen is geen onderscheid gemaakt tussen de beschermde (onder)soorten (akkerogentroost en blauw guichelheil) en de (niet beschermde) algemenere soorten (rode ogentroost en rood guichelheil). Determinatie van beide soorten is dus onzeker. Op grond van het verspreidingsgebied van akkerogentroost en blauw guichelheil is het echter zeer onwaarschijnlijk dat het in dit geval om de beschermde varianten gaat: Beide akkerplanten komen buiten Zuid-Limburg slechts op enkele plekken in het midden en oosten van het land voor (Floron verspreidingsatlas vaatplanten) Daarbij is in het plangebied geen geschikt habitat voor akkerogentroost en blauw guichelheil aangetroffen, die beide voornamelijk op (graan)akkers en bewerkte grond voorkomen. Het betreft hier natte, begraasde grond, met een grotendeels gesloten grasmatt. De niet beschermde varianten (rode ogentroost en rood guichelheil) komen echter algemeen voor in de omgeving van het plangebied en zijn veel waarschijnlijker kandidaten om de ingevoerde waarnemingen te verklaren.

Op grond van verspreidingsgegevens en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor akkerogentroost, blauw guichelheil en glad biggenkruid of andere beschermde plantensoorten.

3.1.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten van op beschermde plantensoorten als gevolg van de voorgenomen ingreep uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde plantensoorten uitgesloten.

3.2 Ongewervelden

3.2.1 Functie van het plangebied

Op de Landtong Rozenburg komt het bruin blauwtje voor, een vlindersoort van het '*Beschermingsregime andere soorten*'. Andere beschermde ongewervelden komen op de landtong voor zo ver bekend niet voor (NDFF, Natuurwijzer haven Rotterdam; Van Vliet, 2021; waarneming.nl). Op grond van de verspreidingsgegevens en het aanwezige biotoop kan worden geconcludeerd dat het plangebied en omgeving geen betekenis heeft voor andere beschermde soorten ongewervelden dan het bruin blauwtje.

Waarnemingen van vlinders van het bruin blauwtje zijn bekend ter nabij de de poel, langs het fietspad dat langs de noordzijde van de landtong loopt. De poel en de oeverzone (te nat) bieden geen geschikt biotoop voor het bruin blauwtje. Waardplanten van het bruin blauwtje (planten waarop de rupsen leven) zijn verschillende soorten uit de ooievaarsbekfamilie, met name kleine ooievaarsbek en beide ondersoorten van gewone reigersbek. In de wat ruimere omgeving van de poel, op drogere grond ten zuidoosten van het EMCR terrein, stonden ooievaarsbek (*spec.*) planten. De rups van het bruin blauwtje verpopt zich in de strooisellaag of op de grond nabij de waardplant en overwintert hier.

Figuur 3.1 Kale oevers langs de zuidoostzijde van de poel. Foto gemaakt door Fleur van Vliet (02-05-2023).

3.2.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Direct negatieve effecten op vlinders van het bruin blauwtje zijn uitgesloten, aangezien bruin blauwtje mobiel is om uit te wijken voor de werkzaamheden. Potentiële waardplanten en daarmee overwinteringsplekken vallen buiten de invloedssfeer van de ingreep (poel en oeverzone). Sterfte van rupsen als gevolg van de werkzaamheden is daarom ook uitgesloten. Negatieve effecten op andere beschermde ongewervelden zijn ook uitgesloten, omdat het plangebied geen betekenis heeft voor andere beschermde ongewervelden. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde soorten ongewervelden uitgesloten.

Bij het eventueel graven van een poel dient rekening te worden gehouden met (geschikt) biotoop van het bruin blauwtje. Sterfte van rupsen van deze vlinder moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, is een ontheffing van de Wnb nodig voor het bruin blauwtje.

3.3 Vissen

3.3.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en aanwezig biotoop (ondiep stilstaand zoetwater) wordt geconcludeerd dat de poel in het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde vissen. In de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten binnen het plangebied. De enige beschermde vissoort die in stilstaand zoetwater leeft is de grote modderkruiper (*Beschermingsregime andere soorten*). De ondiepe plas die binnen het zoekgebied is gelegen, en die bovendien wel eens droog valt,

biedt geen geschikt habitat voor de grote modderkruiper. (Kennisdocument Grote Modderkruiper, Bij12) Bovendien valt de landtong buiten het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper (RAVON/ANEMOON verspreidingsatlas vissen).

3.3.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb**

Aangezien het voorkomen van vissoorten in het plangebied kan worden uitgesloten, kunnen (negatieve) effecten op deze soortgroep als gevolg van de voorgenomen ingreep eveneens worden uitgesloten.

3.4 **Amfibieën**

3.4.1 **Functie van het plangebied**

Op de Landtong Rozenburg komen de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker voor (NDFF, Engels & Disco (2022)). Het betreft landelijk algemeen voorkomende soorten amfibieën van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. De poel in het plangebied vormt potentieel voortplantingswater voor deze soorten en het struweel daaromheen vormt geschikt landbiotoop.

In het gebied rond de landtong, voorbij de brede waterwegen (Het Scheur en het Calandkanaal) die de landtong van de rest van het havengebied scheiden, zijn waarnemingen van de rugstreeppad bekend (NDFF, Natuurwijzer haven Rotterdam).

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en de bevindingen van het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde amfibieënsoorten. Andere amfibieënsoorten komen voor zo ver bekend (NDFF) niet voor op de landtong. In het havengebied van Rotterdam is het voorkomen van de rugstreeppad bekend (NDFF, Natuurwijzer haven Rotterdam). Er zijn in de afgelopen tien jaar geen waarnemingen van de rugstreeppad (of andere dan bovengenoemde algemene soorten) waargenomen op de relatief geïsoleerde landtong. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen rugstreeppadden aangetroffen onder puin en boomstammen (ondanks intensief keren van deze elementen), noch larven of ei-snoeren in de onderzochte poelen.

3.4.2 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb**

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën van het '*Beschermingsregime andere soorten*' treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.4.3 Maatregelen / nader onderzoek

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen:

- Dempen in de periode tussen augustus en oktober (of november als de watertemperatuur het toestaat); buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode van amfibieën.
- Als een deel van de poel behouden blijft: De poel vanuit één richting rustig dempen en bij voorkeur werken richting het deel van de poel dat behouden blijft, zodat waterdieren kunnen vluchten naar dit deel.

3.5 Reptielen

3.5.1 Functie van het plangebied

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het aanwezig biotoop (veldbezoek) wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde reptielensoorten. Het plangebied biedt potentieel geschikt habitat aan de ringslang, maar het plangebied valt buiten het verspreidingsgebied van deze soort (RAVON verspreidingsatlas reptielen)

3.5.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van beschermde soorten reptielen in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten van op beschermde reptielensoorten als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde reptielensoorten uitgesloten.

3.6 Grondgebonden zoogdieren

3.6.1 Functie van het plangebied

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' waarvoor een vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen. Het gaat om soorten als het konijn, de egel, diverse soorten (woel- en spits)muizen en de vos. Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van konijnen vastgesteld. Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

3.6.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van het '*Beschermingsregime andere soorten*' treffen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en is dus geen ontheffing nodig.

Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) ingreep is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.7 Vleermuizen

3.7.1 Functie van het plangebied

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen die door de geplande ingreep worden aangetast in het plangebied is uitgesloten. In het plangebied staan namelijk geen gebouwen of bomen met holtes die moeten plaatsmaken om het terrein van EMCR naar het noordwesten te verplaatsen. Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen, maar het betreft geen essentieel foerageergebied (d.w.z. essentieel voor het functioneren van een verblijfplaats). In het plangebied is ook geen (essentiële) vliegroute van vleermuizen aanwezig omdat lijnvormige structuren ontbreken.

3.7.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Aangezien het voorkomen van verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden of vliegroutes voor vleermuizen in het plangebied kan worden uitgesloten, zijn ook effecten van de voorgenomen ingreep op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten. Daarmee is ook overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vleermuizen uitgesloten.

3.8 Vogels

3.8.1 Functie van het plangebied

Tijdens het veldbezoek zijn oeverzwaluwen waargenomen die foerageren boven de plas, maar elders op de landtong hun nestplaats hebben. Verder zijn er scholeksters, bergeenden, wilde eenden, een bruine kiekendief en grauwe ganzen waargenomen nabij de poel. Van de grauwe ganzen zijn verspreid over het gebied nestplaatsen aangetroffen.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Tijdens het veldbezoek zijn geen (potenties voor) nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats¹ vastgesteld in het plangebied. Binnen de invloedssfeer van de ingreep staan geen gebouwen of bomen. Op grond hiervan wordt de aanwezigheid van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats uitgesloten.

¹ Op grond van door het voormalige ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespndief, zwarte wouw.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Het plangebied, en dan specifiek het struweel, vormt geschikt broedbiotoop van algemeen voorkomende vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is. Tijdens het veldbezoek zijn (zoals hierboven vermeld) nesten van grauwe gans vastgesteld in het struweel rondom de poel.

Figuur 3.2 *Grauwe gans en zicht op de noord- en westzijde van de poel. Foto gemaakt door Fleur van Vliet (02-05-2023).*

3.8.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Wnb

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Effecten van de voorgenoemde ingreep op soorten met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten. Voor deze soorten heeft het plangebied namelijk geen betekenis.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Grond- en graafwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing rond de poel in het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat nesten van vogelsoorten die in gebruik zijn beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring. Dit is verboden op grond van de Wnb. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen.

3.8.3 Maatregelen

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

De aanwezigheid van nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats wordt op basis van het veldbezoek uitgesloten, daarmee zijn ook effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde nestplaatsen uitgesloten.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:

- Rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschillen per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus.

3.9 Zorgplicht

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. De algemene zorgplicht (Wnb, art. 1.11) geldt altijd en voor iedereen. Of het nu wel of niet om beschermde soorten gaat en of er nu wel of geen ontheffing nodig is of vrijstelling geldt. Aan de zorgplicht kan worden voldaan door bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden deze de gelegenheid te geven te vluchten naar een nieuwe leefomgeving.

4 Conclusies en randvoorwaarden

4.1 Conclusies

Te verwachten beschermde (vrijgestelde) soorten

Het plangebied vormt leefgebied voor enkele algemeen voorkomende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Grond- en graafwerkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen deze soorten treffen. Het gaat om soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt voor overtreding van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing is daarom niet nodig.

Maatregelen om overtreding Wnb te voorkomen

Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels / algemeen voorkomende amfibieën om negatieve effecten op deze soorten - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb - te voorkomen.

Door het nemen van de volgende maatregelen wordt overtreding van verbodsbepalingen voorkomen:

- Rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Voor het broedseizoen wordt geen (wettelijke) standaard periode gehanteerd. Globaal moet voor het broedseizoen rekening worden gehouden met de periode maart tot half augustus.

Bij het eventueel graven van een poel dient rekening te worden gehouden met (geschikt) biotoop van het bruin blauwtje. Sterfte van rupsen van deze vlinder moet voorkomen worden om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, is een ontheffing van de Wnb nodig voor het bruin blauwtje.

Voor andere beschermde soorten heeft het plangebied geen betekenis of zijn negatieve effecten van het dempen van de poel uitgesloten.

Maatregelen om aan Zorgplicht te voldoen

In het kader van de Zorgplicht wordt aanbevolen de volgende maatregelen te treffen:

- Dempen in de periode tussen augustus en oktober (of november als de watertemperatuur het toestaat); buiten de voorplanting- en overwinteringsperiode van amfibieën.
- Als een deel van de poel behouden blijft: De poel vanuit één richting rustig dempen en bij voorkeur werken richting het deel van de poel dat behouden blijft, zodat waterdieren kunnen vluchten naar dit deel.

4.2 Aanbevelingen

Als het niet noodzakelijk is om de gehele poel te verwijderen voor de uitbreiding van het terrein van EMCR, adviseren we om dit ook niet te doen en daarmee de nu aanwezige natuurwaarden te behouden. Wanneer een gedeelte van de poel behouden blijft, vormt dit bovendien in potentie een stuk oppervlaktewater waar waterdieren tijdens de dempingswerkzaamheden naar toe kunnen vluchten.

5 Literatuur

- Beschermingsplan Akkerplanten Glad biggenkruid. <https://edepot.wur.nl/117986>
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- Engels, B.W.R. & M.L.A. Disco. 2022. Natuurtoets Uitbreiding Windpark Rozenburg. Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport 21-349. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- FLORON verspreidingsatlas vaatplanten. <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- Kennisdocument Grote modderkruiper, versie 2.0 BIJ12 oktober 2021
- Natuurwijzer haven Rotterdam. <https://www.portofrotterdam.com/nl/bouwen-aan-de-haven/duurzame-haven/natuurwijzer>
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- NDFF. www.ndff.nl.
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- RAVON/ANEMOON verspreidingsatlas vissen. <https://www.verspreidingsatlas.nl/vissen>
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- RAVON verspreidingsatlas reptielen. <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>
Geraadpleegd op 01-05-2023.
- Van Vliet, W. 2021. Rapportage Inventarisatie en Monitoring Dagvlinders Landtong Rozenburg 2021. Mededelingennummer IWG 2021-07. KNNV afdeling Hollandse Delta.
- www.waarneming.nl. Geraadpleegd op 01-05-2023

Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Wet natuurbescherming

Algemeen

De Wnb heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. De wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, van soorten planten en dieren en van houtopstanden. De bescherming van plant- en diersoorten is geregeld in 'Hoofdstuk 3 Soorten' van de Wnb. De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, beschermd of niet. Daarnaast voorziet de wet in strikte verboden die gelden voor beschermde soorten. Daarbij gaat de wet uit van het 'nee-tenzij' principe: schadelijke handelingen zijn verboden, tenzij dit nadrukkelijk is toegestaan. De provincies zijn in principe bevoegd gezag voor de soortenbescherming van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk bevoegd gezag.

Deze bijlage beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming voor zover relevant voor voorliggend onderzoek. De informatie in deze bijlage is deels ontleend aan de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Zorgplicht

De Wnb bevat een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, ongeacht of ze beschermd zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen, beheer- en onderhoudswerk en evenementen zich daaraan voorafgaand op de hoogte (laten) stellen van de aanwezige natuurwaarden en de mogelijke effecten van hun voorgenomen handelingen op deze waarden. Bij de uitvoering van die handelingen moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan gemaakt worden.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes: *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*, *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* en *Beschermingsregime andere soorten*. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen (Tabel 5.1). Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij hiervoor een vrijstelling (een uitzondering op een wettelijk verbod) of ontheffing is verleend. De interpretatie van verbodsbepalingen verschilt per bevoegd gezag.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in het wild levende vogels van soorten als genoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Beschermingsregime andere soorten

Soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Bij de bescherming van vogels maken provincies en Rijk onderscheid tussen soorten met jaarrond beschermde nesten en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken. Nesten van andere soorten mogen weggehaald worden indien het nest op dat moment aantoonbaar niet in gebruik is als broedlocatie. Het seizoen is hierbij niet relevant, wat er toe doet is of het nest in gebruik is voor het broeden. De lijsten met soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen verschillen per bevoegd gezag.

Tabel 5.1 *Overzicht verbodsbepalingen beschermde soorten per beschermingsregime Wet Natuurbescherming (Bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).*

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Afwijken van verbodsbepalingen

Vrijstelling

Voor een aantal beschermde soorten en handelingen gelden vrijstellingen en is daarom geen ontheffing nodig. Vrijstellingen zijn onder andere verleend in de vorm van provinciale verordeningen en bij ministeriële regeling. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende soorten amfibieën en zoogdieren bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en beheer en onderhoud van gebieden.

Daarnaast gelden er vrijstellingen voor handelingen die *aantoonbaar* worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijgesteld zijn ook handelingen die onderdeel zijn van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programma in het kader van een programmatische aanpak, als bij de totstandkoming van het beheerplan of het programma de desbetreffende handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Ontheffing

Voor handelingen is een ontheffing van de Wnb nodig als:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen.
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, ministeriële regeling, gedragscode, beheerplan Natura 2000 of programmatische aanpak.

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep (andere locatie, andere werkwijze, andere planning).
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang. De belangen verschillen per beschermingsregime. Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen, bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid. Voor de soorten van het Beschermingsregime andere soorten gelden de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen, waaronder ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.